

יום	יום לחודש	יום מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי מוהר"ן	מסנה ברוך	חיי מוהר"ן	שולחן ערוך
שבת	כ"ג	מב.	קט	חזרה	תקנה-כו	ג' ד'	ד'
א	כ"ד	מב.	קי	יא:	תקנה-כח	א' ב'	א' ב'
ב	כ"ה	מג.	קיא	יב.	תקנה-ל	ג' ד'	ג' ד'
ג	כ"ו	מג.	קיב	יג:	תקנה-לב	ה' ו'	ה' ו'
ד	כ"ז	מד.	קיד	יד.	תקנה-לד	ז' ח'	ז' ח'
ה	כ"ח	מד:	קיד	יד:	תקנה-לו	ט' י'	ט' י'
ו	כ"ט	מה.	קטו	חזרה	תקנה-לח	יא י"ב	יא י"ב

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

427 | פרשת פנחס | כ"ג תמוז תשפ"ה

דבר המערכת

נורא הוד היה המעמד הכביר בו התקבצו השבוע עשרות אברכים חשובים ויקרים מטובי בני קהילתנו הק' בירושלים עיה"ק, כדי להתעורר ולהתחזק ולקחת חלק ושותפות בביסוס קופת 'למען אחי' דקה ליתנו, העומדת לימין המשפחות הנזקקות ומושיטה יד רחומה בכל עת מצוא, בזמני שמחה כבזמני צער ל"ע, ומשמשת לרבים מאתנו כעזר ואחיסמך לבל תמוט רגלם.

מה נהדר היה המראה כאשר גם אברכים צעירים שזה עתה התחילו את חיי נשואיהם, מטים שכם באהבה ומבקשים להיות חלק במפעל הגדול והאדיר הזה. אין זה כי אם רוחו של אותו זקן דקדושה הממלא את כולו ברוח חיים. עבודת הצדקה היא כידוע משורשי ההתקשרות לצדיק, וכדבריו הבוררים של רבי נתן: "עיקר התקשרות להצדיק הוא על ידי צדקה, שבזה אוהז במידתו של צדיק, שהוא נקרא 'צדיק' על שם ה'צדקה' שמשפיע לכל, בבחינת צדיק חונן ונותן. וכל אחד כפי מה שמרבה בצדקה כן הוא מתקשר בבחינת צדיק שממנו הרוח חיים, ועל כן על ידי הצדקה זוכים לחיים" (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו, י).

ההתכנסות היתה תחת הכותרת 'ועידת השותפים', להיות שותפים לרבינו הקדוש. ואכן כשמו כן הוא: הנתינה שנותנים למקורבים אליה היא כנתינה לצדיק עצמו. וכדברי ה'פרפראות לחכמה' (ד-כה): "התיקונים הנעשים על ידי הצדקה שנותנים להצדיק, זה פשוט שנועשה עכשיו גם כן על ידי הצדקה שנותנים להמקורבים אליו ז"ל". זו היתה הרגשת השותפים והמארגנים, כאשר המתנדבים בעם ששו לבוא לקחת חלק בצדקה נשגבה ומופלאה זו.

בימי 'בין המצרים' כאשר אנו משתוקקים לבנין בית המקדש, אין נאה מאשר התעסקות קדושה זו, אשר כדברי רבינו הקדוש ממשכת השגחתו וחסדו יתברך, וממשכת את הדעת שהיא בחינת 'בנין בית המקדש' והתגלות משיח. כה יתן ה' בקרוב ממש.

אשרים גיבורי חיל עושי דברו!

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

אחד שאל למהר"ג, אם עדיף להתפלל במהירות, כדי שלא יהיו לו מחשבות זרות. ענה מוהר"ג ואמר: "במהירות יכולין להתפלל כל התפלה במחשבה זרה אחת. אולם קשתתפלה במתינות, על כל פנים יהיו לה בניהם גם מחשבות טובות":

(שיח שרפי קודש)

מי יזרה דעה

ולצעוק אל ה' על העלמת אורם ודעתם. וכמו שרבי נתן מרחיב רבות, ולדוגמא (בהלכות השכמת הבוקר ד, י): "ועל כן צריכים לזעוק מרה ולצעוק מאד בחצות על חורבן בית המקדש, ועיקר הצעקה צריכים לזעוק ביותר על הסתלקות הצדיקים האמתיים שעסקו להכניס בנו השגת אלקות ונשארו יתומים ואין אב, כי צריכים לבקש ולחפש מאד אחר צדיק אמת כזה, על כן צריכים לבכות ולזעוק מאד מאד לפני השם יתברך על זה ביותר שיחוס וירחם עלינו ויחזיר לנו העטרה ליושנה, שיחזור וישלח לנו מהרה צדיק אמת שישתדל בתקונותינו ויאירו בנו השגות אלקות להביאנו אל התכלית הטוב אשר לכך נוצרנו, אשר אי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מאד מאד שיש לו כח לרפאות חולים מדוכאים בחליי הנפש כמונו היום בעקבות משיחא, כאשר יודע כל אחד בנפשו".

אך עלינו לזכור, שעיקר הבכיה והאבלות על הסתלקות הצדיקים אינה בכיה רק על יציאת נשמתם מגופם בעת פטירתם, אלא על כך שאין לנו את ההבנה על יקרת והכרחיות דעתם עבורנו, ושמפני זה אין זה מספיק חשוב כדי לתת את הזמן והכח לעמול בבירור וקנין דעתם. זה מה שגורם שמצדנו נחשב שהצדיק הסתלק, כי הצדיק עצמו נחשב חי גם אחר הסתלקותו, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות יח): "צדיקים במיתתן נקראו חיים", וכל הסתלקות היא רק מצדנו, כאשר אנחנו מזלזלים בלימוד תורתו וחיפוש דעת קדשו.

וכפי שרבי נתן מרחיב (בלקוטי הלכות, שולחן יא) על יסוד דברי הזוהר הקדוש (תרומה, קעד) "משה לא מית, ומאי דכתיב 'וימת משה', הוא מסטרא דילן", ומבאר שם, משה הזהיר את ישראל, שכל זמן שלא יעסקו כראוי בתורתו ולא יחפשו ויבקשו אותו היטב כראוי, אז יאח נחשב כאילו מת מצידם, אבל כאשר יעסקו היטב בתורת ויסלסלו ויחפשו קדושת רוח קדשו אז נחשב משה חי. ורבי נתן מסיים שם: "וכן נוהג מדור לדור לעולם, שבכל עת שנמצאים צדיקים שעוסקים כראוי בתורת משה, באותו העת נחשב כאילו לא מת משה גם מסטרא דידן, ובעת שמתרשלים בה ח"ו, אז נקרא לגבי דידן אחרי מותו".

וז צריכה להיות צעקה עיקרית באבלותינו בימים אלו: מדוע נעלם אצלנו פאר חן ומעלת יקרת תורת ודעת הצדיק? מדוע אין זה דבר ראשון במעלה שעבורו נדאי לנו להקדיש חלבנו דמנו כוחנו הונו וזמננו? איכה הצליח היצר להחשיב בלבנו את הממון ואת המדור והרווחה בעולם-עראי זה פי כמה יותר מהדבר הגדול והנשגב הזה שחיינו הנצחיים תלויים בהם?

וגם על כך הובטחנו ברורות: "כל המתאבל זוכה ורואה", מי שמבקש ומצטער על העלמת יקרת הדעת דקדושה בלבו, זוכה כבר מיד להארת הדעת, ובד בבד הוא גם נעשה בר דעת שלא לאבד מה שנתנו לו, רק לזכור היטב אל מה נדאי לו לשום מבטו ומגמתו בכל עמלו אשר הוא עמל תחת השמש, והיא שתקרב מהרה את בנין בית המקדש ותחיש את גאולתנו בכלל ובפרט.

זה מציק לו קצת, עוברים ימים חולפים שנים ונפשו יודעת מאד כי הגז רחוק מלקנות ולחפש באמת את דעת הצדיק. אמנם, יש לו לימוד קבוע בספריו הקדושים, אבל הוא מבין שלא רק לזה הכוונה. הוא לא משקיע בזה נכונה, ולא מחפש כראוי להבין ולקנות את דעת קדשו. מה לעשות? אין לו זמן פנוי, הוא טרוד על המחיה ועל הכלכלה ובשאר צרכים רוחניים וגשמיים...

לכל זמן ועת לכל חפץ, אם משהו חשוב ונחשק אצל האדם מאד הוא מוצא זמן לכך. כאשר אין מוצאים זמן לכך, מסתמא חסר בהבנת חשיבות ויקרת הדבר, ועל כן זה נדחק בסוף רשימת הדברים שצריכים ומוכרחים לעשותם.

עומדים אנו בימי 'בין המצרים', ימי האבלות הצעקה וההשתוקקות לבנין בית המקדש. חז"ל (תענית י) חייבו וזיכו אותנו באבלות זו, מתוך הבטחה ברורה ש"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה", כל אבלות מביאה עמה חלק נוסף של קדושת בית המקדש ומאירה מיד הארת הגאולה בנפש שתזכה לדעת דקדושה, שכן: "על ידי שמיצר דוואג על הבית המקדש, זה בחינת בְּיָנוּ, ובנין בית המקדש הוא בחינת בנין הדעת" (ליקוטי הלכות, השכמת הבוקר ב). זהו עיקרו של בית המקדש, שהביא הארת הדעת האמיתית בלב האדם, להכיר את ה' ולחיות באמונה ויראה טהורה ולזכור בתכלית האמיתית בעולם, וכמו שרבינו הקדוש כותב (ליקוטי מוהר"ן, ח"ב ע"ב): "עיקר בחינת בנין בית המקדש הוא הדעת, כמו שאמרו חז"ל 'כל מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית המקדש בימיו', ועל כן כל אחד כפי שעוסק יותר להגדיל מוחו ודעתו, כן הוא עוסק בבנין בית המקדש".

בכך אנו מבינים מדוע האבלות על הסתלקות הצדיקים וחיפוש דעת קדשם הוא אחד מעיקרי העיקרים באבלות על בית המקדש, וכפי שכבר מובא בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים, שער תיקון חצות פ"א): "ואמור תחילה 'על נהרות בבל, ותכוין לבכות על חורבן הבית, ואח"כ אמור 'מזמור לאסף' ותכוין לבכות על הריגת הצדיקים". לפי שהצדיקים הם שעוסקים בהארת הדעת בלבבות בני ישראל, ועם הסתלקותם, כאשר אין מי שיורה דעה ויאיר הדעת בלב, נחשב הדבר שבית המקדש נחרב.

ושוורש הדברים מובא בחז"ל (איכה רבה א, לו) על הפסוק 'הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו' (ישעיה כט, יד): "קשה סילוקן של חכמי ישראל כפליים מחורבן בית המקדש, שבכל הקללות שבמשנה תורה לא נאמר בהן אלא הפלאה אחת, שנאמר והפלא ה' את מכותי, ובכאן שתי הפלאות, שנאמר הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו". זוהי א"כ צרת הצרות שכמה כחורבן בית המקדש, וכדברי מוהר"ן: "הסתלקות והעלמת הצדיקים היא הצרה הגדולה והמרה מכל הצרות, כמשאחז"ל קשה סילוקן של צדיקים כפליים כחורבן בית המקדש" (ליקוטי הלכות, בציעת הפתו, אא).

כך שבבואנו להתאבל על חורבן בית המקדש מקור הדעת, עלינו להתאבל מאד על הסתלקות הצדיקים שהם מקורי הדעת

לתגובות והערות
3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימיל מידי שבוע

הדל"נ 7:09 - נין החמה 5:42 - מו"ק"ש 8:22
צאת השבת 8:25 - צאה"ש לר"ת 9:01

האור שלאחר הייאוש...

שאלה:

שוב אני מוצא את עצמי בימי 'בין המצרים' עם לב אטום, בלי הצלחה מיוחדת לעורר את הלב לאבלות על החורבן הכללי והפרטי. ובכלל, כל המצב הרוחני שלי מייאש אותי מאוד. אשמח מאוד אם תוכלו להשיב את נפשי ולעצני עצה טובה.

תשובה:

אח יקר, שים לב לסוד עצום ונשגב:

מה שיביא את הגאולה, זה עבודת ה' שלאחר ייאוש!

תורה ותפילה ועבודת ה', של אנשים שמיואשים כבר מהצלחתם, ועובדים את ה' על אף ייאושם - היא זו שתביא את הגאולה!

"וזה בחינת 'אין בן דוד בא עד שיתייאשו מן הגאולה' - היינו שיבינו שלפי מעשיהם אין תקוה חס ושלום, ואף על פי כן יחזקו עצמם בכח הצדיקי אמת לחטוף תורה ותפילה ומעשים טובים כל מה שיוכלו לחטוף, ולקוות לחסדי ה' שיעשה צדקה במשפט" (ליקוטי הלכות, שם).

ה' גורם לנו באחרית הימים להתייאש ייאוש מוחלט, ומביא אותנו למצב של 'אזלת יד ואפס עצור ועזוב'... וכל זאת, כדי להוציא מאתנו את הדבר המובחר ביותר: **עבודת ה' לאחר ייאוש!**

שכן, עבודת ה' של 'מוצלחים' כבר היה לו הרבה, עכשיו הוא צריך את העבודה של המיואשים מגאולת נפשם. הוא משתוקק לעבודתם של אלו שעל פי ההיגיון הגשמי והרוחני הם 'מיואשים', ואעפ"כ הם לא עוזבים אותו...

ולכן:

מצד אחד, הוא גורם לנו להתייאש. מאידך, הוא שולח לנו

הסתלקותו הוא נכנס ישירות לגיהנם - רק הם יחזיקו מעמד!

כך הוא גם לגבי האבלות של 'בין המצרים':

רוב בני דורנו מיואשים כבר מ'בין המצרים'... כולנו שמענו סיפורים על הדורות הקודמים, כיצד היו מתאבלים בדמעות שליש בחצות הלילה, ובבין המצרים גם בחצות היום, על חורבן בית המקדש. וכולנו מרגישים שהסיפורים הללו שייכים כבר להיסטוריה...

אנחנו מכירים את עצמנו, ויודעים עד כמה הלב שלנו אטום וסגור, ועד כמה אנו רחוקים מלהתאבל באמת על חורבן בית המקדש.

ולכן, מה אנחנו עושים ב'בין המצרים'?

במקום מוזיקה רגילה, שומעים מוזיקה ווקאלית... ובתשעת הימים: במקום עוף ושניצל, אוכלים בלינצ'ס חלביים ודג מעושן... וגם אותם שלא נפלו לליצנות הזאת של מוזיקה ווקאלית ובלינצ'ס חלביים, גם הם מיואשים מלזכות לאבילות אמיתית על בית המקדש, ומחכים לתקופה הזאת שתעבור כמה שיותר מהר.

וכל זאת למה?

כי לא למדנו את הליקוטי הלכות, ולא ידענו שמה שיביא את המשיח זה דווקא ה'בין המצרים' של אלו שמיואשים מה'בין המצרים' שלהם...

וכשהמיואשים הללו, יתיישבו על אף הייאוש על הרצפה, ויאמרו את המזמורים של תיקון חצות, וינסו לסחוט רבע דמעה על צער כנסת ישראל - מ'תיקון חצות' כזה יבוא המשיח...

פניני התחזקות והתעוררות שנערכו ונעבדו מתוך אוצרות שיחותיו של הגרי"ם שכטער שליט"א

שביבי אור

גדול השלום

לחשוב על התכלית

אחד מהיסודות העיקריים שהנחיל לנו רביה"ק הוא לזכור היטב 'על מה אתינא להאי עלמא שפילא': ליישב עצמינו, בפרט בעת התבודדות, ולהזכיר לעצמנו היטב על מה ולמה שלחו אותנו לזה העולם להסתובב בהאי 'צל עובר' לשנים קצובות, ועלינו למלאותם בדברים נצחיים, בתורה ותפילה, ומצוות וגמ"ח. והזהירנו רבינו הקדוש (שיחות הר"ן), שיהיה ע"ז: "העולם הזה כולו מחלוקת ואין איש שם על לב אל התכלית", כי אין דבר שמשכיח את התכלית כמו המחלוקת והמריבות.

האם גם כיום שלפני הפטירה היית מושתתך במחלוקת?

וכן שמעתי בשם החפץ חיים זצ"ל בענין זה של התלבשות היצר במצוות המחלוקת, כי לפעמים מרמה האדם את עצמו כי המחלוקת שעושה היא 'מצוה גדולה', ואומר על כך הח"ח: יחשוב לעצמו כאילו הוא עומד עכשיו ביום פטירתו לחיי העוה"ב, שעה אחת לפני עלותו לעלמא דקשוט, כאשר כל מגמתו של האדם אז הוא רק לחטוף עוד ועוד מצוות ומעש"ט שיהיו לפניו לסניגורים אצל המשפט הגדול, אם יזדמן אז לפניו 'מזוה' זה, האם גם אז היה מתערב במחלוקת הזאת?!

כי אז, כשכבר קרובים אל העולם האמת, לא יחשוב עוד שיש מצוה במריבה זו. וכן שופך שיח מוהרנ"ט בליקוטי תפילות על ענין זה: "חוסה על נפשי ושמרני שלא אטעה את עצמי לומר שהוא מצוה לדבר על אלו האנשים, כי איני חפץ

במצוות כאלו, לא הן ולא שכרן..."

זה לעומת זה

יש לנו אוצרות עצומים של טוב, אך הבעל-דבר משתדל תמיד לקחתם מאתנו, ולהפכם לרע ח"ו, באופן של זה לעומת זה. דוגמא לזה הוא בענין הזה של מחלוקת: כי מצד א' בזמנינו נתרבה קרן התורה ולומדיה במעלות רמות, ולעומת זה, הרי הוא מביא עלינו ריבוי של מחלוקות שגורם שטף של דיבורים רעים של לשון הרע רכילות ונטירה, שהם גורמים חורבנות עצומים ברוחניות ובגשמיות. מי יודע כמה שפע מלעילא מתעכב בגלל זה...

להתרחק ממחלוקת לשם שמים

על האדם להתחזק באמונה וביראת ה', וידע שעליו לחפש על כל ענין עצות כיצד לבוא לתועלת ללא מחלוקת וללא לשון הרע, ועל ידי זה יתקונו כל ענייניו הרבה יותר טוב, בלא ספק כלל. המחלוקת היא עצה נוראה של הבע"ד, וכבר כתב הרב בעל התניא באגרת לאנשי שלומו, שיתרחקו ממחלוקת, ובפרט ממחלוקת לשם שמים!

המקור לכל הצרות והמחלות רח"ל

שמעתי אמרה נוראה בשם הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל: הכתוב אומר "כי יפלא ממך דבר למשפט בין-דם לְדָם בֵּין-דֵּין לְדִין ובין נָגַע לְנָגַע דְּבַר רִיבָה בְּשַׁעֲרֵי נְקֻמָּה וְעִלְיָה אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בו". ובאחת מדרשותיו עמד הגאון הנ"ל וזעק:

'בין דם לדם' - ריבונו של עולם, מה טעם נשפך דם ישראל כמים יותר מדם אומות העולם. 'בין דין לדין' - מה נשתנו בני ישראל שכל כך שורים עליהם הדינים. 'בין נגע לנגע' - יש מחלות השולטים רק בבני ישראל ולא באומות העולם, וכמו שאנו רואים שהמחלה הידועה רח"ל (שהיא כנגע צרעת רח"ל) מעידים הרופאים שהיא נמצאת אצל בני ישראל יותר מאשר אצל אומות העולם, וביותר יש המחלה אצל שומרי תורה ומצוות רח"ל, והוא מצב נורא ואיום. עכ"פ הדבר ברור שהשי"ת מכה אותנו, וצועק לנו: רחמו על עצמכם.

ועל ידי מה באים עלינו כל אלה - על ידי 'דברי ריבות בשערך' - על ידי ריבוי המחלוקת רח"ל, שעל ידי המחלוקת מקלקלים את דיבורי התורה והתפילה, ועי"ז יש חלילה חרון אף מלמעלה.

"ויברך אתכם כאשר דיבר לכם"

ויש לידע בעת אשר הצרות מתגברות רח"ל, כבר כתב הרמב"ם שזהו מדרך האכזריות לומר שהוא דרך מקרה. יש לצעוק אל השי"ת, שהרי ה' אוהב את עמו ישראל ומבקש להושיעו לנו.

והעצה כנגד הצרות הוא על ידי הדיבור, וכמו שאמר רבינו (ליקו"מ תורה לד) עה"פ 'ויברך אתכם כאשר דיבר לכם', אם הדיבור יהיה כראוי, על ידי זה תזכו לברכות לכם ולכל הסובבים אתכם. יש לדבר דיבורי תורה ודיבורי אמונה עם כל הסובב, ובלבד שלא יקלקלו את הדיבור על ידי דיבורי מחלוקת ולשון הרע רח"ל.

אם מותר לומר לגוי להתקשר בשבת לבשר בשורה

דאז הוא שליח של היהודי. אבל אם מצוה לגוי לעשות מלאכה בכליו של עצמו לצורך ישראל אינו נקרא שליחו של יהודי (כדמוכח בס"י רמ"א, סי' רנב סק"ג ושע"צ סק"ז, סי' רעו סק"א ולז, רמ"א סס"ז). וכיון שהגוי מתקשר מטלפון ששייך לו, ושם נעשה המלאכה, הרי זה נחשב כגוי שעושה מלאכה בכליו של גוי לצורך ישראל, שאין בזה איסור שליחות.

איסור הנאה מטעם שליחות

אכן, הגם שמצד 'האמירה של ערב שבת' אין חשש, עדיין יש חשש מצד 'ההנאה', שחז"ל אסרו להנות ממעשה גוי גם אם הגוי עשה מעצמו מלאכה לצורך יהודי בלי שום ציווי. לדוגמא, גוי שמדליק נר עבור יהודי אסור ליהנות מהנר, כיון שהגוי עשה מלאכה בדבר שהיהודי נהנה בו מיידי, ואם יסכים להנות ממנו נחשב שהגוי הוא שליח עבורו (שוע"ר בקנ"א סי' רסג סק"ח, משנ"ב סי' רנב סק"ז, שו"ע סי' רעו ס"א ומשנ"ב שם סק"א ושע"צ סק"ז, וס"י שז סק"א).

ונראה דאפילו אם הנר שייך לגוי אסור להנות מן הנר, דעצם זה שהיהודי משתף פעולה ונהנה ממלאכת הגוי נחשב כאילו משווהו שליח (ועיי"ש במשנ"ב סי' רעו שאין חיוב מתאה, אבל איסור הנאה נראה שיש). ובנידון דידן נראה שהדבר חמור יותר, שהיהודי נהנה מהתא-קולי ששומע בטלפון השייך לו. ואף שהמלאכה נעשית בכליו של גוי כיון שההנאה היא בכליו של יהודי, הרי זה כגוי שמדליק אש בעצים שלו תחת קדירה של ישראל, שחשוב כאילו הגוי מבשל בכלי של יהודי אף שעושה הפעולה בעצים השייך לגוי. ולפי זה נראה שאין להתיר לומר לגוי להתקשר לטלפון הבית בכדי שיהנה היהודי כשיתקשר אליו בטלפון שלו. וכן פסק א"ז ז"ל בשו"ת קנה

בושם (ח"ס סי' יד אות ב).

ואפשר שאם אין אומרים בפירוש לגוי להתקשר, רק מרמזים לו, והגוי מעצמו עושה כן, מותר להשאיר הטלפון דלוק קודם שבת לשמוע התא-קולי, דכיון שלא בא בשליחות היהודי ועושה המלאכה בכליו של גוי אין על זה חובת מחאה. ומה שהיהודי נהנה באותו רגע מההודעה אינו נחשב הנאה גמורה לאסור עליו, וכפי שכתב **המשנה ברורה** (סי' שז סק"ה וע"ע סי' עו) על אגרת שהביא גוי מחוץ לתחום, שאינה נחשבת הנאה גמורה. אמנם לפי מה שכתב **הביאור הלכה** (שם ד"ה טוב) שנכון מאד להחמיר שלא לקרוא האגרת ולעניין בו, דידן זה תלוי באשלי רברבי, אין להקל רק לצורך גדול.

איסור מראית עין

אמנם, מצינו איסור נוסף שאסור חז"ל להנות ממעשה גוי משום 'מראית עין', שאף אם אין הגוי שליחו אם נראה כאילו הוא שליחו אסור. כך נפסק **בשולחן ערוך סימן רמ"ג רמ"ד** שבכל דבר שמפורסם ששייך ליהודי אסור לפועלים גוים לעבוד שם גם בדרך היתר, משום מראית עין. ומטעם זה אסור לגוי לעשות מלאכה בבית ישראל אפילו באופן שאין על זה איסור שליחות אם אינו ניכר שנעשה בדרך

אשה נסעה לבית החולים בערב שבת לצורך לידה, ורצתה שבני ביתה שנשארו בבית ידעו בשעה שילדה מה לידה, ובכך יוכלו לערוך שלום זכר או קידושא רבה בשבת. נברר כאן האם מותר לה לומר לגוי בערב שבת שיתקשר בטלפון הבית אחר הלידה ולהשאיר תא-קולי שמופעל ברמקול כדי שישמעו את הבשורה, וכן האם מותרים בני הבית להשאיר את הטלפון דלוק ולהגיד את ההגדרות של הטלפון שישמע התא-קולי אוטומטי ברמקול.

כדי לברר הדין נקדים שיש בדין אמירה לנכרי ד' חלקים: איסור אמירה, איסור שליחות, איסור הנאה, ואיסור מראית עין. ובנוסף יש לדון בזה משום 'זילותא דשבת'.

איסור אמירה 'ודבר דבר'

ממה שנאמר 'ודבר דבר' למדו חז"ל "שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול", ואסור לדבר מעשיית מלאכה בשבת. ומי שאומר לגוי בשבת שיעשה מלאכה בשבילו עובר על איסור זה. אפילו אם מצווהו לעשות מלאכה במוצאי שבת אסור, כיון שהאמירה היא בשבת. ומטעם זה אסור בנידון דידן להזכיר בשבת להתקשר, משום איסור 'ודבר דבר'.

אמנם, איסור זה הוא רק אם האמירה היא בשבת, דאילו מי שאומר לגוי מערב שבת אינו עובר על איסור זה. וכן אם אינו מצווהו בפירוש בשבת שיעשה לו מלאכה רק מרמז לו בדרך רמזיה, אינו עובר על איסור 'ודבר דבר' (סי' שז ס"א).

איסור שליחות

מלבד איסור 'ודבר דבר' יש איסור נוסף מטעם 'שליחות', שאסור חז"ל לגוי לעשות מלאכה בכליו של ישראל בשביל ישראל בשבת, דשלוחו של אדם כמותו ונחשב כאילו הישראל עושה המלאכה, והחמירו שיש שליחות לגוי לענין זה. ומטעם זה אסור ליהודי לצוות לגוי בערב שבת שיעשה מלאכה עבורו בשבת, דאף שאינו עובר על איסור 'ודבר דבר' עובר על איסור 'שליחות' (סי' רמז ס"א סי' רנב ס"ב סי' שז ס"ט סי' שז ס"ד א).

אמנם לפי המבואר בפוסקים, איסור זה הוא רק כשהיהודי קובע לגוי לעשות המלאכה בשבת, אבל אם אינו קובע לו לעשות המלאכה בשבת, ויש לו אפשרות לעשות דבר זה גם מערב שבת, אלא שהגוי דחאו מעצמו לעשותו בשבת, אין איסור מטעם שליחות. אם כן בנידון דידן שאפשר שתלד האשה קודם שבת ואז יוכל הגוי להתקשר קודם שבת, יש לומר שאין זה נקרא שקובע מלאכתו לגוי לשבת ומותר. ויש לדחות, דכיון דהלידה תלויה בידי שמים, ובמקרה שתלד בשבת לא יוכל הגוי להתקשר קודם שבת, הרי זה נקרא שקובע מלאכתו בשבת ואסור (כמבואר בס"י רמז ס"א ד"ס סי' רנב ס"ב).

אמנם, נראה דמטעם אחר לא שייך בנידון דידן חשש זה, שכל עיקר איסור האמירה הוא רק כשהגוי עושה מלאכה בכליו של ישראל,

קרן אור

הנמנה של מצוה

ברוב שיר ושבח שהחזינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, שזכינו לסיים יחד עם כלל אנשי שלומינו את ספר הק' ליקוטי מוהר"ן הגנו לחזקתו את כלל חברי קהילתנו קנים ונערים יחד עם בחורי החבורות לשמחת

בשילוב מעמד

**חזקת
ללימוד
החברה**

וחלוקת מלגות לכלל
האברכים והבחורים
לקראת הנסיעה הקדושה לביהמ"ק

חגיגת סיום

**ליקוטי
מוהר"ן**

שנלמד יחד במחזור ל"א
והתחלת מחזור ל"ב

שתתקיים ברחוב

**בבית שטיינר פ' מנחת משה
ב"ח חמדת הענין**
ביחב"ל קהילתנו ידוענים ע"ה"ק

תפילות מעריב..... \$.60
נטילת ידים לשעודה של מצוה..... \$.20
ברכת המזון..... \$.30

ויהי שנתה להתחבר יחד באוה"ו של אותו וכן
הדושה וללכת תמסיר ברחובינו לטוב לנו כל הימים,
ונזכה לעלות ברגלנו לעזרת ה' לחיות ימי המסלבה
ללא שום פגיעות.

התחלת המוסדות

לו חנות ונועל את החנות בערב שבת, עצם נעילת החנות הוא מעיד על קדושת השבת, וכן גם בעצם כיבוי מכשירי הטלפון בערב שבת מעיד על קדושת השבת.

תבנה לדינא

לפי כל הנ"ל, אם אומרים בשבת לגוי להתקשר, עוברים גם על איסור 'ודבר דבר' וגם על איסור 'שליחות'. ואם אומרים לו מערב שבת שיתקשר בשבת עוברים על איסור 'שליחות'. ואפילו כשאומרים לגוי רק בדרך רמז מערב שבת, יש להחמיר שלא להשאיר בבית את הטלפון פתוח כדי לשמוע התא-קולי, שבזה שהיהודי נהנה בשבת ממלאכת הגוי הנאה מיידי יש לחשוש שנחשב כשליחו, מלבד שיש בזה חשש מראית עין וזילותא דשבת.

ומי שבכל זאת רוצה להודיע לבני הבית מה נולד להם, יש עצה לומר בערב שבת להגוי שבבית-חולים שיתקשר לגוי הנמצא בשכונה, והוא יספר לבני הבית. ובאופן זה אין שום חשש, דכיון שאינו מצווהו בשבת אין איסור 'ודבר דבר', וגם אין איסור מטעם 'שליחות' שכל המלאכות מתחילה ועד סוף נעשה בכליו של גוי, וגם אין חשש מראית עין וזילותא דשבת שהגוי אינו מתקשר לביתו של היהודי.

היתר, וחייבים למחות בו ולגרשו שלא יעשה המלאכה (עי' סי' רמז סק"ל וסי' רעו סק"א).

ולפי זה בנידון דידן אסור להשאיר הטלפון דלוק להשמיע התא-קולי, שהרי נשמע התא-קולי בבית היהודי, וניכר שהגוי עושה כן לצורך ישראל, ונראים פני הדברים שהיהודי ביקש ממנו להתקשר. ולכן גם אם לא ביקשו מהגוי בפירוש מערב שבת רק בדרך רמזיה, כיון שאינו ניכר שנעשה בדרך היתר אסור. וא"ז ז"ל בשו"ת קנה בושם (שם אות א) שמטעם זה אסור להפעיל פאקס-מאשין על ידי שעון-שבת בשביל לשלוח מסמכים בשבת.

זילותא דשבת

בנוסף לטעמים הנ"ל יש להחמיר גם משום 'זילותא דשבת', שההשתמשות עם מכשירי טלפון בשבת פוגע בכבוד השבת. וידוע שכשנוצר המושג של שעון-שבת היה **הגר"מ פיינשטיין** ז"ל אסר להפעיל העלקטר"י על ידי שעון שבת משום זילותא דשבת, ואכן כיום שכבר התרגלנו בזה וידוע ומפורסם שזה נעשה אוטומטי אין חשש, אבל להשאיר תא-קולי מחובר כדי להשמיע מודעות אין לך זילותא גדול מזה. וא"ז ז"ל בשו"ת קנה בושם (שם) הביא לזה **מכילתא** (תשא פרשה א) שמי שיש

וְעַל לְמוֹד הַפּוֹסְקִים הַזֵּהִיר מְאֹד מְאֹד מִפְּלִיטָה מְאֹד מְאֹד... וְהוּא תַקֵּן מְדוּל מְאֹד מְאֹד...
וְאָמַר, שֶׁכָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מְהִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם 'פּוֹסְקִים' וְלֹא יַעֲבֹר.

בע"ה ניתן לשמוע שיעור בעמוד היומי
מידי יום בשלושה 433 בקול אנ"ש

ר' יחיאל מיכל
ב"ר יצחק מטולטשין (ד)

השכר והעודף

אומר היה ר' מיכל בדרך צחות לרבי שמשון בארסקי זצ"ל
(בעה"מ הספר הפלאה ליקוטי עצות עמ' ק"ט): "מי שזוכה לבוא על
ציצון של רבי"ז לאומר העשרה מזמורים עד התפילה של
מזרחי"ת, בזה כבר מקבלים שכר על הנסיעה. ומי שזוכה
ואומר גם התפילה שתתקן על ידי מזרחי"ת, זהו כבר נחשב
לעודף, ושכרו לאין שיעור..." (מי שמאול פ' קצ"א)

אין עושיין עסק מסעודה אחת...

סיפר רבי ישראל קארדוונער ז"ל שהיה פעם בטולטשין וחפץ היה להתענות באיזה יום, אולם באותו יום נצרך לו ג'כ לבסוע איזה נסיעה, וחשש שאם יתענה לא יהיה בכוחו לטלטל עצמו ביום צום. הלך ושאל את ר' מיכל שדר שמה יעשה, ענה לו ר' מיכל: "דא אין דעם עולם וועגן איין מסודה ווינציגער מאך מען נישט פרעגן קיין שאלות" (= אכן בעולם הזה בשביל למנוע את עצמו ממסודה א' פחות אין צריכן לטאול שאלות) (שיש"ק ח"ד סי' שפ"א)

"מזוזות - ז"ז מו"ת"

ר' שכנא אבוי של ר' נשקע מטולטשין נפטר בפתע פתאום, בעת עמדו על פתח מזוזת ביתו. כששמע זאת רודור ר' מיכל אמר: הרי אמרו רבותינו ז"ל בתיקוני זוהר שתיבת "מזוזת" היא אותיות "ע"מ"מ"מ", ואין יכול להיות זה שימות במקום המזוזת ודוקא, אלא ודאי מותיה פסולה. בדקוה, ומצאוה שכן היתה פסולה, ה"פ (שיש"ס ח"ה ס"י ר"ב).

"כולו אלקות, כולו קודש"

ר' מיכל נכד מוהרנ"ת היה מצוה לבני ביתו בשבת שלא יתנו לו על השולחן יותר מדאי מאכלי שבת, רק כפי מידת אכילתו, כי לגודל יקרת מאכלי שבת חשש שמא יתנו לו יותר, והיה מוכרח לשייר ממאכלו, ולרוב קדושת אכילת מאכלי השבת שהיא 'כולו אלקות כולו קודש' כמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' נ"ו וסי' רע"ז וח"ב סי' י"ז ועוד) אין נכון לשייר מהם. וכך אמר: "א מאכל פון שבת לאזט מען איבער; דער רב זאגט שבת עס איז כולו אלקות כולו קודש" = "וכי מאכל של שבת מששירים? הרי רביצ'ל אומר שהוא כולו אלקות כולו קודש!" (שיש"ח ח"ד סי' תכ"ז).

"ומכולם יצילנו ה'"

ר' מיכל היה זהיר מאוד בטבילת מקוה, ובכל עת מצוא טבל לתוספות קדושה וטהרה, והירבה לדבר בשבח מעלת מי שטובל עצמו, וכן אמר פעם בדרך רמז שסופי חתיבות הפסוק (תהלים לו, לב) צופה רשע לצדיק ומכולם יצילו' ה' ראו אותי ושמעו מקוה", כי אף שהרשע צופה ורוצה לעשות לו רוע, עת לא זה מודיעהו זכות הטבילה במקוה שלא יאונה לו שום רע (שי"ח ח"ד ס' תל"ד).

אתה דוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אוֹתִי 'מִפּוֹרֶסֶם'...?

אף בסוף 'ימי של ר' מיכל, שהיה איש חנוש מאוד והיה צורך לאנשים שסייעו אותו לילך וללבוש בגדיו, עם כל זה היה זהיר לילך במקוה מידי יום ביומו, ואף כשארכה ליל השהיה במקוה זמן רב (משך שתי שעות) אחז צדיק דרכו ללכת במקוה בכל יום, ומה גם שלא רצה לקבל סיוע ללבישת הבגדים מאף אחד, ואפילו כשנפל לו משהו ורצה להאגדרו לעזור לו את נתן לו לטרוח עבורו, אלא יגע בעצמו מתגבית בראשו באמרו להלח: "וכי מה אתה כבר רוצה לעשות אותי למפורסם, הנה ואמצאהו לבד!".

הכיפה לא מונח טוב על הראש בלי מקוזה...

וזהו ביום השישי היה הולך פעמיים למקוה, פעם אחד לפני התפילה ופעם השני לכבוד שבת כנהוג, ואף לעת זקנתו נהג עצמו כך ולא רצה בשום אופן לשנות מנהגו. בניו ששימשו אותו רצו למנוע אותו, באזמר לו שזה קשה עבורו, פנה אליהם ובידיחותא: "כובעי אינו מונח לי טוב על הראש ולא טבילתי: במה?" "דאס קאפל שטייט מיר נישט גוט אויפן קאפ אהרן מקוה" (שיש' ק"א פ"א ט"ח).

נגערד ע"י הרב"ח רבי נחמן שווארצשילד שליט"א בעמח"ס "אוצרות עלים לתרופה".

כי נִיחָם ה' צִיּוֹן נִיחָם כָּל חוֹרְבוֹתֶיהָ

הרה"ק רבי נחמן מהורודענקא זיע"א - זקנו של רבינו הקדוש
(ד)

קודש: "דו האסט גארנישט געהערט?! דער 'בעל שם' האט
מסכים געווען איך זאל פארן!" - "לא שמעת דבר?!" הבעל
שם הסכים במפורש שאסע". ואכן עלה רבי נחמן לארץ
ישראל, אך היה זה רק לאחר שהשיא את בנו רבי שמחה,
הוא אבי רבינו הקדוש, בשנת תקכ"ג.

דאָה נוראָז גרולזות בבית החיים

מסורת ביד חסידים משם הרה"ק רבי גדליה מליניץ זיע"א שסיפר כי מיד לאחר פטירת הבעל שם טוב וגם בעת ההלוויה לא ראה רבי נתמן שום מראות עליונים, ותמה על כך מאוד. רק כאשר באו סמוך לבית החיים במעוז'בו שבו נצטט ארון הקודש - נה נראות גדולות, ואמר אז לרבי געבט וואס פאר קיצעס שבווארדן כך צירק להיות...) (שבית החיים רואים יותר מאשר בעת ההלוויה).

נאמן ביתי קדוש וטהור

כאמור היה רבי נחמן עומד ומשמש לפני רבו הבעש"ט כל השנים. כשבין תפקידיו נתמנה לחלץ את כספי הצדקה הלא צדצדקים וחסיים וכן לצורכי פדיון שבויים. כמו כן מינהו הבעש"ט גם על הקנינים הרוחניים בהדרת החבריא קדקדישא, והיה משגרו לשליחויות פרטיות להעביר את הווראותיו עבור תלמידיו. ידוע שכאשר המגיד הגדול ממעמדותיו היה מתנהג בסיגופים ותעניות, פקד הבעל שם טוב על רבי נחמן להשגיח עליו בעינא פקחא שלא יסגף את עצמו.

בשנת תקט"ז התנהל הויכוח הפומבי על פי פקודת השלטון בין החסידים להפראנקיסטים ימ"ש. כאשר מצד היהודים הנאמנים לה' ולתורתו עמדו מרנא בעש"ט, וצאתו עמו תלמידיו הרה"ק רבי חיים כהן ראפפורט זי"ע והרה"ק רבי דב בער מיאזלואוויץ זי"ע. טרם צאתו למקום ההיכוח הסתגר הבעש"ט עם נאמני ביתו רבי נחמן והמתקנים עמו סוד בדברים העומדים ברומול של עולם, ובסביעתא דשמאי אכן הוכרע הוויכוח בניצחון גדול לטובת החסידים.

בגנזי חסידים השתמר המכתב המקורי ששיגר הבעש"ט לרבי נחמן לבוא אליו לסייעו בניצחון הפושעים, במכתב מכנהו הבעש"ט בתארים מופלגים: "תלמיד הותיק התורני נאמן ביתי קדוש וטהור וכו' ממה"ה נחמן מהארזנאק נ"י" תראה לבוא עד מהרה וכו' לטכס עצה איך לנצח הפושעים".

היה מחזיק אותו לגדול מאוד

בספר 'אמרי פינחס' מביא משמו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ ז"ע שאמר, שקודם שנכנסה אומה הידועה (רוסיה) לפולין ראה רבי פינחס שהיא עת צרה גדולה, ולא היה רואה במדינה אדם שיש לו כח למנוע בעדם, ואמר: 'איך האב ניט געפילט אזויינע פלייצעס' - שיכול לשאת עליו את המשא הזה רק רבי נחמן מהראדענקא. כי היה מחזיק אותו לגדול מאוד, והיה מדבר ומספר מאוד בשבחו. ואמר דאיתא במדרש 'כל המוספר בשבחן של צדיקים כעוסק במעשה מרכבה'.

אך רבי נחמן לא היה פנוי למלחמה זו מאחר שהתכוון כבר לעלות לארץ ישראל. אמנם כן, כל זמן שהיה רבי נחמן במדינה לא עברו האומה הנ"ל את הגנה דענייפער אף שניסו כמה וכמה פעמים לכבוש את פולין, אך לא יכלו לכנסם אליה. וביום שעבר רבי נחמן את נהר הגעטעסער בדרכו לארץ ישראל עברו הרוסים את נהר הדעניפער לכבוש את פולין.

בחד קטידא אתקטד

חג השבועות שנת ת"כ; הבעל שם טוב הקדוש מכין את עצמו בסילוחין לעלות לעלמא דקשוט ולהתקטר בחד קטיא דבחי החיים. תלמידיו הקדושים עוטרין את מיטתו הקדושה, ומשתדלים לא לאבד אפילו יזי כלשהו כל עוד הרבי פה. ואילו רבי נחמן פונה לבית המדרש מרעיש עולמות בתפילה ותחנונים. המערכה נטושה בין אראלים למצוקים האוחזים בארון הקודש. הבעל שם טוב מרגיש בדבר פוגנה לתלמידיו למסור לרבי נחמן שליחים הוא מרעיש עולמות, כי לא כל השערים נתונים לפניו, ואם היה רגיל להיכנס בפתח זה שהיית רגיל להיכנס בו היה פועל בישועתו.

ליום המחרת בעיצומו של חג השבועות ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, לדאבון לב כל ישראל.

הבעש"ט מאשר נסיעתו לא"י לאחר הסתלקותו

רבי נחמן שראה שניטלה עטרתו מעל ראשו חשקה נפשו לשוב לעלות אל ארץ הקודש, אולם לא רצה להוציא לפועל את מחשבתו טרם יקבל את רשותו של רבו הקדוש וברכתו לדרך.

והיה רבי נחמן הולך פעמים רבות להשתטח על קברו, והיה מבקש ומעטיר על כך ללא הרף ובשום פעם לא הסכים הבעש"ט לכך - (דער בעל שם האט אלץ נישט מסכים געווען ער זאל פארן קיין ארץ ישראל). פעם אחת הלך לציון הקדוש יחד עם אחד מהגדולים שבתלמידי הבעל שם טוב ואחרי ההשטחות נהרו פניו משמחה ופנה בשמחה מהציון הקדוש ואמר לחבירו: "איצטער האט דער בעל שם מסכים געווען איך זאל פארן קיין ארץ ישראל!" - "עתה הסכים הבעל שם זאטעס לארץ ישראל!". תמה חבירו הנ"ל ושאל: "פארוואס האב איך נישט געהערט דער בעל שם זאל אזוי זאגן?" - "מדוע אפוא לא שמעת? איך אני שהבעל שם טוב יאמר לך כך". התפלא רבי נחמן ואמר מתוך שמחה ורגש

קריה נאמנה

התקצות חסידי ברסלב בימי ראש השנה תת'
על ציון רביה'ח הגנ"ח מברסלב וי"א באו"מ
בנתיבות התנ"ך י"א עקב מאיר סוסנר שלי"א

כסדר, מסד חסידי

טבלת המחירים לימי ר"ח תשפ"ט הבעל"ט

יחד	אחד / בוזר	מקום בביהמ"ד
מחיר	מחיר	מקום בביהמ"ד
\$ 115	\$ 165	מקום בביהמ"ד
\$ 25	\$ 25	חיסכון למקום טענר
חזרי לנה		
\$ 195	\$ 235	חזרים תלמידים מיטת התחנה
\$ 180	\$ 220	חזרים תלמידים מיטת עליונה
\$ 290 - \$ 330	\$ 285 - \$ 370	חזרים מוחרים מיטת התחנה
\$ 240 - \$ 280	\$ 260 - \$ 320	חזרים מוחרים מיטת עליונה
\$ 150	\$ 200	סעודות השבתות והתנ"ך
\$ 20		צעירי הנאן
\$ 100	\$ 100	הוצאות הקיבוץ (אלו שיש להם אסרל כלא אל מיימים (שלות)
\$ 50	\$ 90	מקלות (אלו שיש להם מקום בביהמ"ד וזות שיש מקום ללא תשלום (מק)
\$ 50		מקום

הצדקה לטובת בניית בית המדרש

• המחירים הנ"ל לא מוללים מס תיר / וא/ו ביטוח רפואי וכל הוצאות מספוט.

• בעת ההרשמה יש לשלם \$ 150 כמזומן בקשה מיוחדת לפי דרישות הרשויות באוקראינה, נא להשתמש בשלם כמזומן בלבד.

• תשלום הוצאות נוספות (אם יש) יישלם בנפרד.

• המחירים הנ"ל דורג לנרשמים ב"א מתחם אב תשפ"ט.

כבוד וביקר
התחנת